

Практычныя заданні для студэнтаў III курса факультэта дашкольнай адукацыі

Заданне 1.

Расставіць і растлумачыць знакі прыпынку ў сярэдзіне простага сказа. Разабраць сказы на членах і даць ім характарыстыку. Даць агульную характарыстыку простых сказаў.

1. Вуліца ўжо відаць даўно прачнулася і жыве сваім звычайным жыццём вясковай раніцы вясёлай звонкай ад грукату (А.Васілевіч).
2. Вецер як ашалелы накідваўся з нябёсаў на дрэвы каля вуліцы абломваў крохкія галінкі вырасшыя нядаўна змятаў зверху пыл (Л.Дайнека).
3. Я тады яшчэ малады юнак скончыў пасля гімназіі ўніверсітэт у Вільні і стаў вучоным-фалькларыстам (У.Караткевіч).
4. У шырокім чысцюткім небе звонкім ад марозу над горадам Вільняй хутка світае (В.Быкаў).
5. Трымаецца доўга між сасонак выраслых на ўзлеску устойлівы пах грыбоў (І.Навуменка).
6. Доўга не змаўкалі гучаўшы ўсё мацней і мацней у класе шчырыя дружныя воплескі вучняў (І.Навуменка).
7. Урэшце невялічкая група падрыўнікоў пачала ўзбірацца па пагорку на стэпавую разлегласць і спыняючыся раз ад разу аглядацца (В.Быкаў).
8. Доўга быў чуваць акрамя іншых гукаў ці то птушыны шчэбет-перасвіст, ці то веснавое бульканне ручая (П.Броўка).
9. Усё пабялела ўвачавідкі і адразу навакольныя пушчы стрэхі хат нябачны пад ільдом ручай (У.Караткевіч).
10. Грузяць на машыну пад'ехаўшую прама да пад'езда розныя рэчы суседзяў кнігі шафы стол і ложка (Э.Агняцвет).
11. Усюды на вуліцы у садках парках і скверах горада доўга не сціхаюць музыка смех гоман і вясёлыя песні моладзі (З.Бядуля).

12. Тыя гады прымусілі нас тады яшчэ зусім падлеткаў змалку прывучыцца да плуга і касы да пілы і сякеры да молата і кавадла (К.Чорны).

13. Цэгла пабеленая і непабеленая награвалася ўжо адразу і нават выглядам сваім здавалася гарачаю (К.Чорны).

14. Шэры смутны павісаў над заараным полем вёскі вечар адзіночка (І.Навуменка).

15. Моцны чалавек у вайсковай гімнасцёрцы з двума ордэнамі павольна падняўся і накіраваўся да дзвярэй кабінета (І.Мележ).

16. Побач чыгункі мястэчка Дзераўное стаяў сцяной высокі стары лес таемны пануры і важны (Я.Колас).

17. Яны Алімпіяда з Мікалаем стаялі ля расчыненага акна хаты і моўчкі глядзелі праз яго на вуліцу (І.Пташнікаў).

18. Але акрамя вонкавага падабенства нічога ў блізняках не было агульнага (У.Караткевіч).

19. Дарога павярнуўшы ўлева пайшла няскошаным лугам каля дрэў у вёску Рудніца (І.Пташнікаў).

20. Вялікі груд бежанцаў старыя дзеці бабы раптам шалёна стаў кідацца на камандзіра дывізіі (М.Гарэцкі).

21. Безліч зор то цьмяных то светлых міргала доўга над намі высока ў небе (М.Лупсякоў).

22. На другі бок возера над самым яго берагам стаяць высокія гонкія алешыны (П.Галавач).

23. На дварэ яшчэ цёмным з-за дажджу было цёпла як у лазні (І.Пташнікаў).

24. Месяц ужо нізкі і барвовы на вачах хіліўся да далёкага лесу і амаль зусім не асвятляў дарогу на горад (У.Караткевіч).

25. Ззаду ў вёсцы Мікалаеўшчына як позні чмель ныў прыглушаны гармонік у руках маладога юнака (І.Пташнікаў).

26. Пілот імклівы і адважны яшчэ вышэй бярэ разгон самалёта (П.Глебка).

27. Сяўба яравых была праведзена калгаснікамі выключна добра (Я.Скрыган).

28. Вада ў калодзежы суседа была смачная заўжды сцюдзёная і чысцютка як сляза (В.Быкаў).

29. Праз некалькі хвілін драўляны будынак на каменным падмурку ўспыхнуў як свечка (І.Навуменка).

30. Усё на свеце і хатнія турботы і школа і гэты клопат з Галяй можа самы непрыемны адсунулася кудысьці далёка (А.Асіпенка).

Заданне 2.

Растлумачыць расстаноўку знакаў прыпынку характару. Разабраць сказы на членах і даць ім характарыстыку.

1. Захар Крымянец зірнуў на зоркі, падумаў пра мароз. Ён стаў хадзіць па лесе, збіраць ламачча, прыцягнуў некалькі сухадрэвін (М.Лынькоў). 2. Цэлыя дні, з ранку да вечара, аддаваў Лабановіч школе. Асабліва шмат увагі ён адводзіў чатырнаццаці вучням (Я.Колас). 3. Нельга з-за цікавасці рызыкаваць сваім жыццём (Я.Маўр). 4. Гнілое балота. Мацюта-каваль зрабіў спецыяльныя рыдлёўкі-кашы і прывёз іх сюды (Я.Колас). 5. Найбольш адказная місія спыніць дзяўчынку, не спалохаўшы, і наладзіць з ёю сувязь была даручана мне (П.Броўка). 6. У вокны, быццам чужая, паціху стукалася з палісадніка галінка, падобная да нейкай жывой істоты (І.Чыгрынаў). 7. У творчасці П.Труса паэма “Дзесяты падмурак” з’яўляецца вянком з цудоўных ружаў (М.Хведаровіч). 8. Неўгамонны Пётр Васільевіч прапанаваў схадзіць у кіно (М.Машара). 9. Садок садзіць – жыццё харашыць (Прыказка). 10. Ад хуткай хады на шчаках Алёны быў самы прыгожы на свеце румянец (Э.Самуйлёнак).

Заданне 3.

Расставіць і растлумачыць знакі прыпынку ў сярэдзіне простага сказа. Разабраць сказы на членах і даць ім характарыстыку. Даць агульную характарыстыку простых сказаў.

1. Босыя невялічкія сляды з двара павялі па дарозе але раптам зблыталіся і прапалі (Я.Скрыган). 2. Усё на свеце і хатнія турботы і школа і гэты клопат з Галяй можа самы непрыемны адсунулася кудысьці далёка (А.Асіпенка). 3. Шмат работы было і ў Грысіхі. То на радзінкі то на памінкі то яшчэ па якой справе яна хадзіла па сваяках навакольных бліжэйшых вёсак (А.Кулакоўскі).

4. Хлопчык вызначаўся незвычайнай кіпучай энергіяй цікаўнасцю кемлівасцю (К.Крапіва). 5. Самавар быў стары дарэвалюцыйны з медалямі і адбіткамі імператарскіх профіляў (А.Асіпенка). 6. Ціха і цёмна і на суседнім двары лесніка вясёлага гаваркога прыветлівага чалавека (М.Паслядовіч). 7. Слава травам слава кветкам слава летнім яркім дням і засеяным палеткам і пакошаным лугам (П.Глебка). 8. Міцьку Папка кожны дзень можна было спаткаць на шырокай вясковай вуліцы і ў спякоту і ў самы люты мароз ці страшную завею (М.Паслядовіч) 9. Спакойная летняя ноч туман над гэтым забытым усімі скверам мігценне далёкіх амаль не бачных зор з аранжавымі фіялетавым адценнямі усё гэта дыхала ласкай спагадаю (М.Лупсякоў). 10. Наваколле ахутвала ноч ціхая але густая (Т.Хадкевіч).

Заданне 4.

Расставіць знакі прыпынку ў тэксце і растлумачыць іх.

I. Сярод Рагвалодавых унукаў у XII стагоддзі вылучаецца Ефрасіння Полацкая наша першая асветніца. Унучка Усяслава яна пераняла ад дзеда вялікі духоўны запал накіраваны на служэнне свайму народу. Прычыны з якіх Прадслава так звалі Ефрасінню ў мірскім жыцці пайшла ў манастыр застаюцца невядомымі. Магчыма гэта здарылася тады калі бацьку і маці як самых блізкіх людзей вывезлі ў Візантыю. Праўда выпадак як на той час беспрэцэдэнтным не назавеш ігуменняй манастыра дзе прыняла подстрыг Ефрасіння была яе родная цётка. Сям'я у якой Ефрасіння расла глыбокай рэлігійнасцю не вызначалася. Дастаткова прыгадаць што яе бацька больш вядомы сваім язычніцкім імем Святаслаў чым хрысціянскім Георгій. Тое самае можна сказаць пра Святаслава брата Ефрасінні які не менш вядомы нам пад язычніцкім найменнем Рагвалод. Не захавалася ў памяці народа хрысціянскае імя самога Усяслава хоць яно безумоўна было нададзена князю пры хрышчэнні. (К.Тарасаў)